

درس دوازدهم

آیات ۲۸ تا آخر سوره ی جاهه را از نو بخوانید و بدان بخوانید و کلمات را نشان دهید.

امراً یهللون السنتها للرحیم
بسم الله الرحمن الرحیم

۱- وَ تَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَانِبَهُ
 ۲- كُلِّ أُمَّةٍ لَدَعَيْنَ إِلَىٰ كِتَابِهَا
 ۳- فِي الْيَوْمِ نَحْزِرُونَ مَا كُنْتُمْ لَتَعْمَلُونَ ﴿۲۸﴾
 ۴- هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ
 ۵- إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ نَعْمَلُونَ ﴿۲۹﴾
 ۶- فَكَلَّمْنَا الَّذِينَ دَانَتْوَا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 ۷- قَلِيلًا جَلَلْنَا لَهُمْ زُجُجَهُ

۳۰

درس دوازدهم

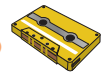
آیات ۲۸ تا آخر سوره ی جاهه را از نو بخوانید و بدان بخوانید و کلمات را نشان دهید.

امراً یهللون السنتها للرحیم
بسم الله الرحمن الرحیم

۱- ذَلِكَ هُوَ الْغَوْرُ الْخَمِينُ ﴿۳۰﴾
 ۲- وَ أَنَا الَّذِينَ نَقَرُوا
 ۳- أَعْلَمَ نَحْنُ بِمَا نَسَىٰ عَلَيْنَا
 ۴- فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿۳۱﴾
 ۵- وَإِنَّا قَدِ ابْرَأَ اللَّهُ حَقَّ
 ۶- وَالصَّاعَةَ لَا زَنْبَ فِيهَا
 ۷- فَكُنْتُمْ مَا تَدْرُونَ مَا الصَّاعَةُ
 ۸- إِلَّا نَعْرُ الْإِطْلَاقَ
 ۹- وَ مَا نَحْنُ بِمُسْتَعْتَبِينَ ﴿۳۲﴾
 ۱۰- وَ بَدَأْنَاهُمْ شِجَابًا مَا عَمِلُوا
 ۱۱- وَ حَقَّ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۳۳﴾
 ۱۲- وَ قِيلَ الْيَوْمَ نَنسَافُكُمْ

۳۱

روش تدریس و تمرین قرائت

تدریس و تمرین، رفع اشکالات و تصحیح اشتباهات، تکلیف و ارزش یابی این درس بر اساس روش کلی و مطابق درس های قبل انجام می شود.

برای مطالعه دبیران

تذکرات خاص درس

۱- تأکید بر تلفظ حروف مشدد به ویژه تشدیدهای متوالی و مواردی که بر اثر ادغام پیش می آید و اتصال حرکت قبل از حروف ناخوانا به ساکن یا تشدید، در ترکیب های فَا قَمَا الَّذِيْنَ، فَاسْتَكْبَرْتُمْ، مَا السَّاعَةَ، اِنْ نَظُنُّ الْاِظْنَآ، سَيِّئَاتُ، وَ قِيلَ الْيَوْمَ، وَ مَاوَاكُمُ النَّارُ، بِاَنَّكُمْ اتَّخَذْتُمْ، وَ عَزَّوَجَلَّ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا، فَالْيَوْمَ، فِي السَّمَاوَاتِ.

۲- توجه به حالت وقف بر ترکیب‌های جائیه، بِالْحَقِّ، رَحْمَتِهِ، حَقِّ، مَا السَّاعَةُ، ظَنًّا، هُرُورًا، وَ رَبِّ الْأَرْضِ.

۳- موارد ادغام و اخفاء که ممکن است مورد سؤال باشند یا حرفی مشدد را به وجود آورند: بِنَطِقٍ، قَوْمًا مُجْرِمِينَ، نَسَاكُمُ.

۴- جلب توجه دانش‌آموزان به تلفظ حروف خاص عربی مطابق قرائت نوار.

۵- پس از اتمام تدریس قرائت و مفاهیم این درس، در صورت وجود فرصت کافی، بسیار مناسب است که حمد و سوره و همه‌ی اذکار نماز یک دور تمرین شود و اشکالات و اشتباهات احتمالی دانش‌آموزان به همان روش تصحیح اشتباهات در آیات درس، اصلاح گردد. در این صورت، دانش‌آموزان در مورد قرائت صحیح نماز آمادگی بهتری پیدا می‌کنند و فرایض خود را به شیوه‌ی درست‌تر و مطلوب‌تری انجام می‌دهند.

۶- خوب است نوار قرائت صحیح و زیبای نماز، در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرد تا برای تمرین خارج از کلاس و در منزل امکان بیش‌تری فراهم شود.

۷- همچنین مناسب است که معلم محترم، نوارهای قرائت ترتیل و تحقیق مناسب را به دانش‌آموزان معرفی کند تا افراد علاقه‌مند، امکان بیش‌تری برای تمرین و پیشرفت در قرائت داشته باشند.

۸- در پایان درس، دعای قرائت قرآن با نوار هم‌خوانی شود.

جدول ۱ (کلمات)

کار در کلاس

تربین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

جاودان ، گروه ، خانه ، انجیل می‌داید ، پادشاه داده می‌شود ، ظلم کردند.

معنا	کلمه	معنا	کلمه
گفته شد	قَبِلَ	می‌تبی	تَبَيَّنَ
... منم کردند	ظَلَمُوا	... انچه	أَمَّه
بجسید	ذُوقُوا	فراخوانده می‌شود	لُدِّعِنَ
	حُلِّدَ		تُجَرَّوْنَ
دار	دَارَ	صل می‌کردند، ...	كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
تلاوا داشتند	أَلْفُوا	سخن می‌گوید	يَنْطِقُ

دانش‌آموزان برای تکمیل جدول می‌توانند از هم‌خانواده‌ی کلمه‌های «تُجَرَّوْنَ» و «ظَلَمُوا» استفاده کنند و معنای دوم «كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ» را از روی معنای اول آن، به آسانی پیدا کنند. آن‌ها با معنای کلمه‌ی «أُمَّة» و «دار» آشنایی دارند و معنای کلمه‌ی «حُلِّدَ» را می‌توانند حدس بزنند.

تربین دوم - ترکیب‌های زیر را به کمک هم‌گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	معنا	ترکیب
	يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ	۱	تَبَيَّنَ قَوْلَ أَمِّهِ
	وَإِذَا قَبِلَ	۲	لُدِّعِنَ إِلَى كِتَابِهَا
	إِنَّ زَعْدَ اللَّهِ عَنِّي	۳	الْيَوْمَ تُجَرَّوْنَ
	لِلَّذِينَ أَلْفُوا	۴	مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
	تَقُولُوا الْغَلَاظِ	۵	هَذَا كِتَابُنَا

۱- در اینجا مقصود از کتابه خانه یا اصل است. ۲- الیوم: امروز

جدول ۲ (ترکیب‌ها)

دانش‌آموزان این جدول را نیز به روش جدول‌های مشابه در درس‌های قبل در کلاس درس پاسخ می‌دهند و سپس به کمک دبیر محترم آن را تصحیح می‌کنند.

برخی نکات قابل ذکر در این جدول، به شرح زیرند:

- ۱- **تَرَى كُلَّ أُمَّةٍ**: می بینی هر گروهی را. گفتیم که کلمه‌ی «كُلَّ» به دو صورت «هر» (هرگاه کلمه‌ی بعد از آن مفرد باشد) و «همه» (هرگاه کلمه‌ی بعد از آن جمع باشد) معنا می‌شود.
- ۲- **مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ**: آنچه عمل می‌کردید. در این ترکیب «ما» به صورت «آنچه» معنا می‌شود.
- ۳- **يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ**: سخن می‌گوید بر شما. یعنی، علیه شما سخن می‌گوید.

تمرین سوم - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. **ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا**

الف - سپس گفته شد به کسانی که ظلم کردند.

ب - سپس بگو به کسانی که ظلم کردند.

۲. **ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ**

الف - چشیدند عذاب جاودان را

ب - بچشید عذاب جاودان را

۳. **وَأَذَاءُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا**

الف - و قطعاً خاتمی آخرت بهتر است پس تقوا داشته باشید.

ب - و قطعاً خاتمی آخرت بهتر است برای کسانی که تقوا داشتند.

۴. **وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ**

الف - و به آن‌ها گفته شد، چشید عذاب آتش را

ب - و به آن‌ها می‌گویند، چشید عذاب جهنم را

۱۵

جدول ۳ (تشخیص ترجمه صحیح)

این تمرین، مشابه برخی از تمرین‌های گذشته است و نکته و توضیح خاصی ندارد.

درس چهارم - جدول زیرا مانند نمونه تکمیل کنید. با توجه به آنچه در درس عربی دربارۀ فعل مضارع آموخته‌اید، این الگورا به خاطر بسپارید.

ردیف	فعل مفرد غائب	معنا	فعل جمع غائب	معنا
۱	يَخْلُمُ	می‌داند	يَخْلُمُونَ	می‌دانند
۲	يَجْتَلِي			
۳	يَلْقَى			
۴	يُؤْنِسُ			
۵			يَشْكُرُونَ	
۶			يَقُولُونَ	
۷			يَظْلِمُونَ	

جدول ۴ (فعل مضارع)

- در جدول این تمرین، دو صیغه از صیغه‌های فعل مضارع، به همان روش متداول در این کتاب، یعنی با ارائه‌ی الگو و نمونه یادآوری و تمرین می‌شود. در فعل مضارع نیز مانند فعل ماضی، چند صیغه‌ی پرکاربرد در قرآن کریم وجود دارد: مفرد و جمع غایب مذکر، مفرد و جمع مخاطب و مفرد و جمع متکلم.
 - در این تمرین نیز همچون تمرین درس‌های دیگر، از چگونگی ساخت صیغه‌های افعال، خودداری می‌شود. فقط در مواردی که فعل جمع را می‌توان از روی مفرد یا برعکس آن تشخیص داد، با ارائه‌ی الگو، تمرین و در صورت نیاز پرسش می‌شود.
- پاسخ جدول به شرح زیر است.

يَجْعَلُ : قرار می‌دهد	←	يَجْعَلُونَ : قرار می‌دهند
يَعْفِرُ : می‌آمرزد	←	يَعْفِرُونَ : می‌آمرزند
يُؤْمِنُ : ایمان می‌آورد	←	يُؤْمِنُونَ : ایمان می‌آورند
يَشْكُرُ : شکر می‌کند	←	يَشْكُرُونَ : شکر می‌کنند
يَقُولُ : می‌گوید	←	يَقُولُونَ : می‌گویند
يَظْلِمُ : ستم می‌کند	←	يَظْلِمُونَ : ستم می‌کنند

دارالقرآن الکریم

شناخت

دارالقرآن الکریم

آیا می‌دانید وزارت آموزش و پرورش برای کسانی که علاقه‌دارند قرآن کریم را امر سطح بالاتری یاد بگیرند، در بسیاری از مناطق آموزش و پرورش کشور اقدام به تأسیس «دارالقرآن الکریم» کرده‌اند.

نساء می‌توانید در کلاس‌های قرآنی، مفاهیم، حلقه، تجزیه و تفسیر که در این مراکز تشکیل می‌شود شرکت کنید. چرا که دارالقرآن و نه‌های جانی زیادی دارند که شامل مسابقات کلاس‌های قصه‌های قرآن، نمایشگاه اردو و بازی‌ها نیز می‌شوند. پس از پایان هر دوره‌ی آموزشی، گواهی‌نامه‌ی معتبر برای قرآن‌آموزان صادر می‌شود. اینشان می‌توانند با استفاده از این گواهی‌نامه در سایر مراکز، قرآن تدریس کنند. اگر علاقه‌مند هستید که قرآن را بهتر و بیشتر یاد بگیرید با راهنمایی‌های مربیان با صبر قرآن مدرسه خود به دارالقرآن منطقه‌ی خود مراجعه کنید.

آیا می‌دانستید زیارت‌نویس دارالقرآن با جلسه‌ی قرآن سخن زندگی خود را می‌دانید.

۹۷

اهداف

- ۱- آشنا کردن دانش‌آموزان با دارالقرآن‌ها و فعالیت‌های آنان
- ۲- ایجاد علاقه به شرکت در فعالیت‌های دارالقرآن‌ها
- ۳- آشنا کردن آنان با راه‌های غنی‌سازی اوقات فراغت.

روش تدریس

- ۱- قرائت متن درس توسط دانش‌آموزان
- ۲- گفت‌وگو درباره‌ی فعالیت‌های دارالقرآن‌ها
- ۳- گفت‌وگو درباره‌ی موضوعات کلاس‌های دارالقرآن‌ها
- ۴- توضیحات مربوط به عکس‌های صفحه‌های ۹۶ و ۹۷.
عکس صفحه‌ی ۹۶ مربوط به گروه تواشیح خواهران است.
عکس صفحه‌ی ۹۷ مربوط به افتتاحیه مسابقات تربیت بدنی با تلاوت قرآن کریم
و تصویر سمت چپ دارالقرآن یکی از شهرهای شمالی کشور است.

فعالیت‌های جانبی

تهیه‌ی اسامی و نشانی مراکز آموزش قرآن منطقه و معرفی آن‌ها به دانش‌آموزان.

گفت‌و شنود

سایر مؤسساتی را که فعالیت‌های قرآنی دارند، شناسایی کنید.

الف- آيات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود چند بار با دقت بخوانید.

ب- آيات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- وَ تَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِعَةٍ

۲- كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا

۳- الَّذِينَ هُمْ لِحُجْرَتِهِمْ مَا عُدَّتُمْ نَعْتَمُونَ

۴- هَذَا كِتَابُنَا نَنْهَیْكَ عَنْتِمْ بِالْعَقْلِ

۵- فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

۶- فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ

۷- ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۱- من زبان بر اندام مقرب را جدا نکرد.

۲- جامه ایست، به زانو برآمده

روش بررسی تکلیف انس با قرآن در خانه (قسمت ب)

دبیر محترم به روش درس‌های قبل، تکلیف دانش‌آموزان را بررسی می‌کند و سپس، ضمن پرسش از آن‌ها به تصحیح ترجمه‌ی عبارت‌های این بخش که دانش‌آموزان آن‌ها را قبلاً در خانه نوشته‌اند، می‌پردازد.

برخی نکات مهم در ترجمه‌ی این عبارت‌ها به شرح زیرند.

۱- **وَ تَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِعَةٍ:** و می‌بینی هر گروهی را به زانو درآمده. منظور حالت اهل باطل و ستمگران در روز قیامت است که از درماندگی ایشان حکایت می‌کند.

۲- **كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا:** هر گروهی خوانده می‌شود به سوی کتابش (نامه‌ی عملش). همان‌طور که در پاورقی جدول دوم این درس آمده است، در این آیه‌ی شریفه، منظور از «کتاب» نامه‌ی عمل است. «خوانده می‌شود به سوی نامه‌ی عملش»، یعنی، برای رسیدگی به کارهایش براساس نامه‌ی عملش فراخوانده می‌شود.

۳- **الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ:** امروز پاداش داده می‌شوید آنچه را که عمل می‌کردید. به علامت «را» و حرف ربط «که» توجه کنید. منظور این است که در روز قیامت (الْيَوْمَ) پاداش اعمال خود را دریافت می‌کنید.

۴- **هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ:** این کتاب ماست که سخن می‌گوید بر (علیه) شما به حق. منظور پیرونده و نوشته‌هایی است که اعمال انسان در آن ثبت و ضبط شده است و در روز قیامت علیه او شهادت می‌دهد.

۵- **فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ:** پس داخل می‌کند آن‌ها را پروردگارشان در رحمتش. به نوع کاربرد و ترجمه‌ی ضمائر توجه کنید.